

Tandpleje til socialt udsatte – udfordringer og løsningsforslag

Foretræde for Folketingets Beskæftigelsesudvalg 20. januar 2016

Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforeningen

Hvordan kan socialt udsatte få økonomisk hjælp til tandpleje?

Personer, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp, integrationsydelse og tilsvarende ydelser, kan få tilskud til tandpleje via to paragraffer i lov om aktiv socialpolitik: § 82 a og § 82.

Tilskud via lov om aktiv socialpolitik § 82 a

- Denne tilskudsordning er indført pr. 1. januar 2013.
- Tilskudsordningen går ud på, at kontanthjælpsmodtagere m.fl. kan få økonomisk hjælp til tandbehandlingsforløb, der koster op til 10.000 kr. Hvis behandlingsforløbet koster mindre end 10.000 kr., skal patienten ikke søge kommunen om forhåndsgodkendelse.
- Hvis behandlingsforløbet koster mere end 10.000 kr., skal patienten søge kommunen om forhåndsgodkendelse.
- Patienten har en årlig egenbetaling:
  - 18-24-årige: Egenbetaling på 600 kr. årligt
  - 25-29-årige som modtager integrationsydelse eller uddannelseshjælp og som samtidig opfylder en række andre betingelser: Egenbetaling på 600 kr. årligt
  - Alle andre der er fyldt 25 år: Egenbetaling på 600 kr. + 35 % af resten af den samlede udgift til tandbehandlingsforløbet.

Tilskud via lov om aktiv socialpolitik § 82

- Kommunen kan yde økonomisk hjælp til tandbehandling, der ikke dækkes efter anden lovgivning, hvis patienten ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Hjælpen ydes dog kun, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunder. Der ydes hjælp til behandling på lavest fagligt forsvarlige niveau.
- Kommunen skal altid forhåndsgodkende behandlingen.
- Såvel kontanthjælpsmodtagere som studerende og andre lavindkomstmodtagere kan modtage denne hjælp. Det gælder ligeledes førtidspensionister. Folkepensionister og førtidspensionister, der har fået pension før 1. januar 2003, kan dog ikke modtage denne hjælp, men de kan evt. få personligt tillæg efter pensionsreglerne.
- En kontanthjælpsmodtager kan anmode kommunen om at dække egenbetalingen ved behandling omfattet af § 82 a tilskudsordningen. Men så skal kontanthjælpsmodtageren søge om forhåndsgodkendelse hos kommunen – også selv om den samlede regning for behandlingsforløbet er under 10.000 kr.

Læs mere om reglerne her:

https://www.tandlaegeforeningen.dk/Patienter/Priser/tilskud_tandpleje_2013/voksne/Kontanthjaelpsmodtagere_studerende.aspx

Tilskudsordning fungerer ikke – fakta og årsager

Det er Dansk Socialrådgiverforenings og Tandlægeforeningens vurdering, at den særlige tilskudsordning for kontanthjælpsmodtagere mv. via lov om aktiv socialpolitik § 82 a ikke fungerer efter hensigten. Der blev i forbindelse med aftalen om finansloven for 2013 afsat 720 mio. kr. over en fire-årig periode, dvs. 180 mio. kr. om året. I 2013 kom kun 48 ud af de afsatte 180 mio. kr. målgruppen til gode. I 2014 var ordningens indkøringsperiode afsluttet. Alligevel blev kun 85 ud af de afsatte 180 mio. kr. brugt. Tallene for 2015 foreligger endnu ikke, men der er ingen tegn på, at billedet ser væsentligt anderledes ud end i 2014.

Der er ifølge Dansk Socialrådgiverforenings og Tandlægeforenings vurdering tre hovedårsager til, at tilskudsordningen – trods en lovændring i maj 2015 – ikke fungerer efter hensigten:

- 1) Kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 25 år, skal som nævnt ovenfor selv betale dels de første 600 kr., dels 35 % af resten. Det betyder eksempelvis, at den kontanthjælpsmodtager, der får udført tandbehandling for 10.000 kr., selv skal betale næsten 4.000 kr. Det har stort set ingen kontanthjælpsmodtagere realistisk mulighed for.
- 2) Der mangler fortsat en opsøgende indsats over for målgruppen på tværs af faggrupper og sektorer. Lovgivningen har med lovændringen fra maj 2015 åbnet mulighed for en sådan indsats, men den ses endnu ikke udført i praksis i alle kommuner.
- 3) Tilskudsordningen omfatter ikke de hjemløse. I mange byer findes der særlige tandplejetilbud til hjemløse, men disse tilbud beror fuldstændig på frivilligt arbejde.

Konsekvenser for borgere og samfund

Den primære konsekvens er, at et stort antal socialt udsatte ikke får udført nødvendig tandbehandling. Manglende behandling af sygdomme i tænder og mund udgør et stort problem, både for den enkelte borger og for samfundet. Sunde og pæne tænder er ofte en nødvendig adgangsbillet til arbejdsmarkedet. Dårlig tandsundhed kan være en afgørende barriere for kontanthjælpsmodtagere mv., der ellers er parate til at træde ind på arbejdsmarkedet.

Dårlig tandsundhed og utilstrækkelig mundhygiejne er imidlertid også en barriere for social netværksdannelse i det hele taget. Mange socialt udsatte med betændte eller manglende tænder holder sig tilbage fra social aktivitet og har svært ved at etablere parforhold.

Tre løsningsforslag

Da midlerne er til stede, foreslår Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforening, at der sættes ind på tre områder:

- 1) Egenbetalingen på 35 % i § 82 a tilskudsordningen skal sættes markant ned.
- 2) Den opsøgende indsats på tværs af faggrupper og sektorer i kommunerne skal opprioriteres betydeligt, og den skal være til stede i alle kommuner.
- 3) Der skal afsættes fx 30 ud af de i forvejen afsatte 180 mio. kr. til økonomisk støtte til de frivillige tandplejetilbud for hjemløse.

Yderligere oplysninger kan fås hos konsulent Mette Bertelsen, Dansk Socialrådgiverforening, tlf. 33 38 61 71 eller mail meb@socialraadgiverne.dk, og hos kommunikationschef Claus Jørgensen, Tandlægeforeningen, tlf. 21 26 56 98 eller mail cj@tdl.dk.

Dansk Socialrådgiverforening
Tandlægeforeningen